

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Røldalen og Sylän

Dialogmøte

23.03.23

Selbu

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Ramme for møtet

09.30	Kaffe
10.00	Velkommen v / styreleder Forvaltningsplan - status
10.45	Beinstrekk
11.00	Forstyrrelser og ferdsel
11.45	Kjøretrasèer for nyttekjøring med snøscooter
12.00	Lunsj
12.45	Årsrapport for 2022 – plan for 2023
13.00	Åpen post
14.00	Møte slutt

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Nasjonalparkstyret

Oversikt over styremedlemmer

Rolle	Ordinært medlem	Varamedlem	Representerer
Leder	Ole Morten Balstad	Tanja Fuglem	Selbu kommune
Nestleder	Even Østbyhaug	Jens Arne Kvello	Tydal kommune
Medlem	Gunnar Uglem	Stian Flogbergseter	Stjørdal kommune
Medlem	Kjersti Kjenes	Anne.Karin Langsåvold	Meråker kommune
Medlem	Tove Eivindsen	Ann-Inger Leirtrø	Trøndelag fylkeskommune
Medlem	Idar Bransfjell	Lars N. Bransfjell	Sametinget
Medlem	Lars Aage Bransfjell	Simon Danielsen	Sametinget
Medlem	Nora Bransfjell	Helen B. Bransfjell	Sametinget
Medlem	Ida Marie Bransfjell	Laila Bergstrøm	Sametinget
Medlem	Jakob Haugen	Per Hembre	Grunneierne
Medlem	Ola Kulseth	Ivar Flakne	Grunneierne

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Rådgivende utvalg

Medlem	Personlig vara	Representerer:
Steinar Berge	Bjørn Johan Stokke	Private grunneiere i selbu
Nils Sundal	Hågen Einang	Private grunneiere i Stjørdal
Jakob Haugen	Per J. Hembre	AS Meraker Brug (grunneier i Meråker)
Anders Marius Aune	Berit Aune	Aune sameie
Karl Andreas Johannessen	Carl Libach	Statskog SF
Kristen Møllenus	Nils Sundal	De bruksberettigete i statsalmenningen
Per Søilverud	Gunnar H. Einang	Fjellstyrene
Roger Bendiksen	Idar Brandsfjell	Saanti Sijte
Frode Bergrem	Nina Pettersen	Turistforeningene
Steinar Nygård	Marius Nilsen	Forum for natur og friluftsliv
John Gunnar Stormo	Katrine Høttmoen	De bruksberettigete i Meråker
Lars Østby Nilsen	Henry Østby	Øyfjellet grunneierlag i Tydal

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Røldalen og Sylan

Administrativ kontaktutvalg

Medlem	Representerer:
Margrete Teveldal	Meråker kommune
Erik Brenna	Selbu kommune
Tore Evavold	Tydal kommune
Ragnhild Kvalheim	Stjørdal kommune
Hauke Haupt	Trøndelag fylkeskommune
Svein Bjørk	Statsforvalteren i Trøndelag, reindriftsavdelingen

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Røldalen og Sylan

Forvaltningsplan

- Faglig tilbakemelding fra Miljødirektoratet
- Oppdatering av nasjonalparkgrense – digitalisering i kart slik at nasjonalparkgrense følger eiendomsgrenser også i kartet

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Ferdseil – forstyrrelser - dyreliv

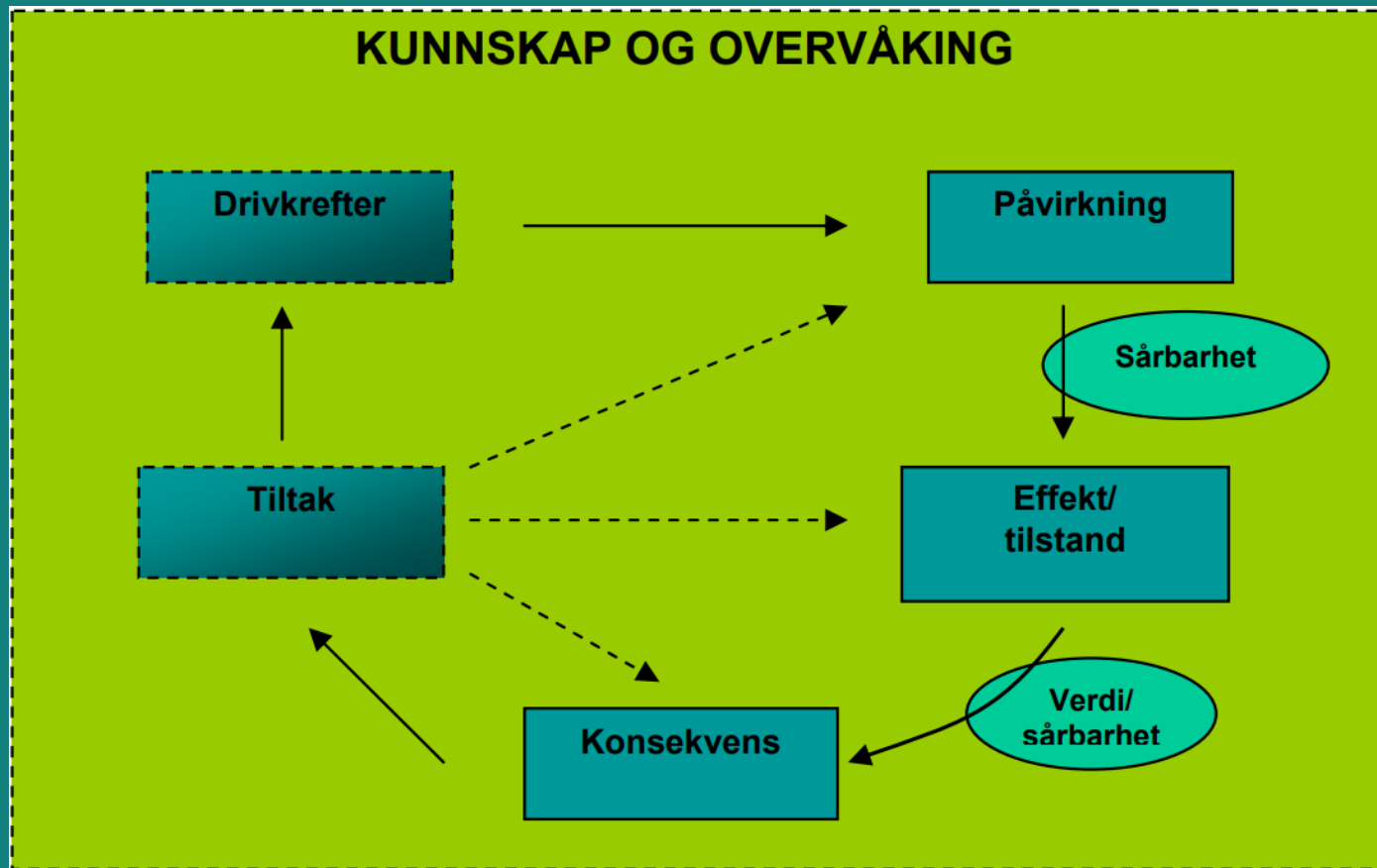
- Hva er forstyrrelser ?
- Hvorfor skjer forstyrrelser?
- Når skjer forstyrrelser ?
- Hvor skjer forstyrrelser ?
- Hvilke effekter har forstyrrelser ?
- Hvordan unngå forstyrrelser ?

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Modeller

Vistad 2008,
NINA

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Reitan 2007

Årsak til påvirkning

MENNESKELIG AKTIVITET

Høsting

Habitat endring

Forurensning

Forstyrrelse

Umiddelbar
respons hos dyr

Atferdsendring

Død

Langtidseffekter på :

Individer

Forandret
atferd

Forandret
levedyktighet

Forandret
produktivitet

Død

Populasjoner

Endret tallrikhet /
tetthet

Endret fordeling

Endret demografi /
sammensetning

Dyresamfunn

Endret artssammensetning

Endrete interaksjoner mellom
dyrearter

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Sårbarhet for forstyrrelser

Mer sårbart	Mindre sårbart	Kommentar
Rødlistearter	Livskraftig	Tilstand
Spesialist arter	Generalister	Jaktfalk / kråke
Individ	Bestand	Oppmerksomhet, beskyttelse
Hunndyr med kalv	Hanner	Preging, forlate avkom, skilles
Hekke- og yngletid (februar – august)	Etter hekke- og yngletid	Spesielt sårbart tidlig i hekke/ynglefasen
Mye snø, ising, lite mat, seinvinter	Lite insekt, godt beite, sommer/høst	Sesongvariasjoner
Dyr som blir jaktet på	Dyr som ikke blir jaktet på	Lenger fluktavstand

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Fjellrev – prioritert art

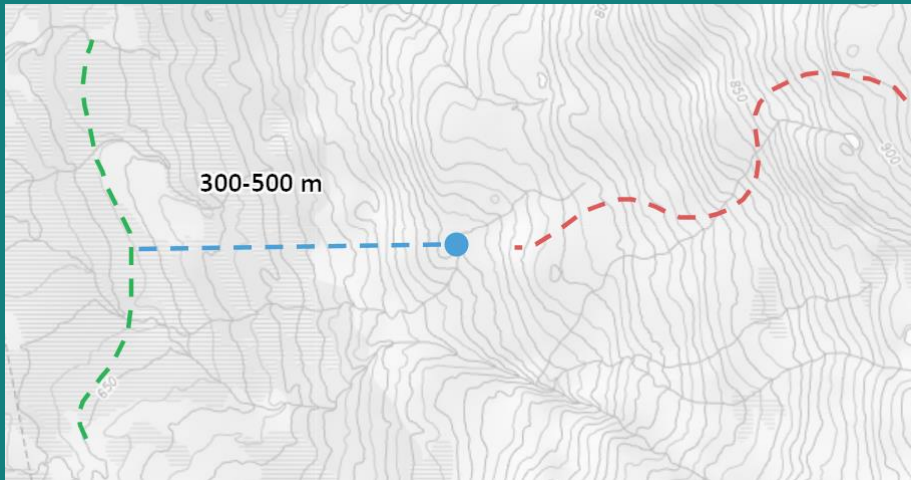

Fjellrev.

- Forbud mot handlinger dersom de er egnet til å skade, forstyrre eller på annen måte forringe individer av arten
- Hold **minst 300 meter** avstand til fjellrevhi (større avstand i åpent terreng) – reven sier i fra når du er for nær
- **Gode hi** gir trolig høy ynglesuksess - hiene brukes år etter år (århundrer)
- Sårbare i **yngletiden** – mai-juni
- Forstyrrelser kan føre til flytting av hi
- Endring i døgnaktivitet på Svalbard pga. snøscooterturisme
- **Flystøy** – valpedrap - farmrev

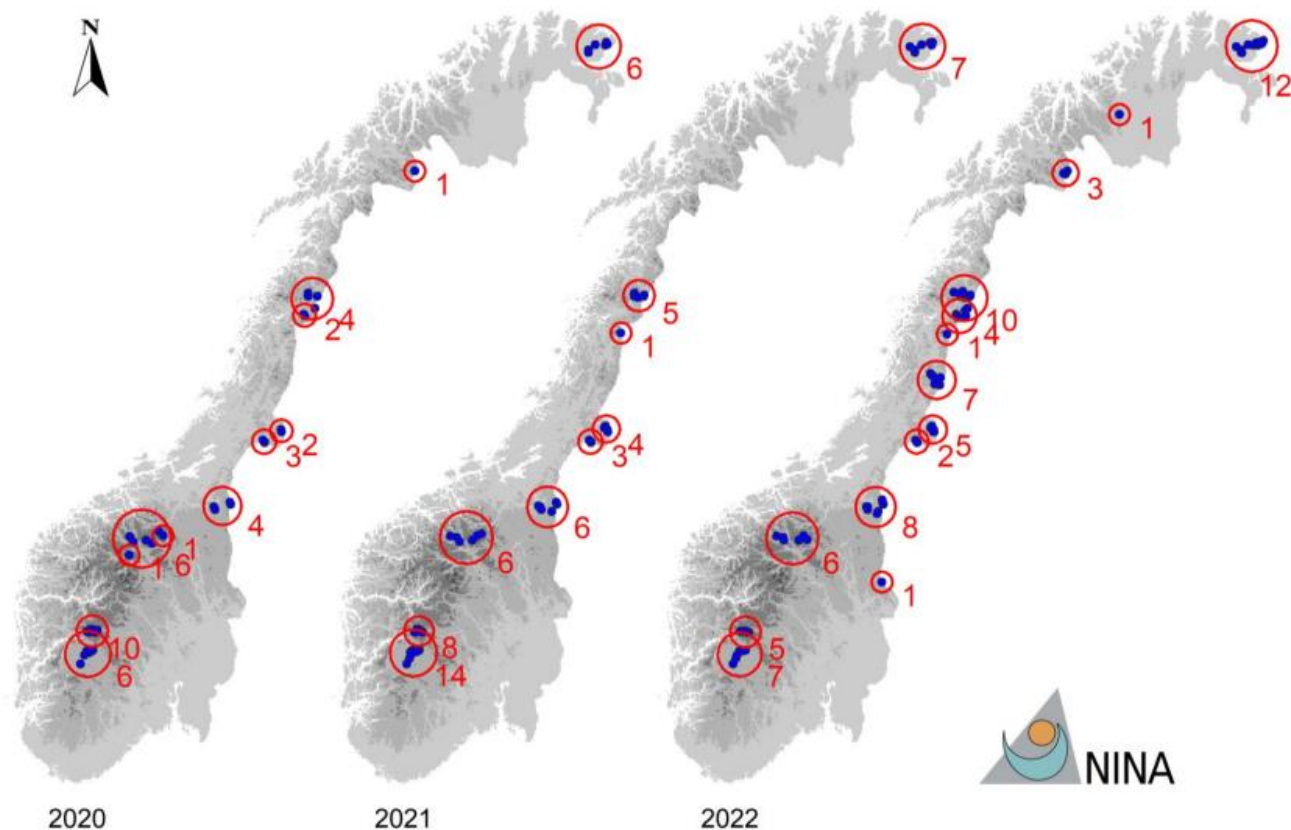

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

- Ikke gi **mat** til fjellreven – skaper avhengighet og tamme rever
- Matavfall øker også **rødrev**bestanden som konkurrerer ut fjellreven
- Teltleir må være ca. **1 km** fra fjellrevhi
- Rever blir stresset av **hunder** – ikke hunder ved bebodd fjellrevhi (revens lille dvergblendelorm)
- Anbefalt å følge dalbunnen ca. 500 meter unna ved ferdsel på ski eller snøscooter i april – mai
- Nærgående fotografer i valpetida- OBS! midten av mai – midten av juli
- (Eide 2015, Vistad 2008,)

Figur 5. Dokumentert og antatt yngling av fjellrev i 2020 (n=46), 2021 (n=54), og 2022 (n=72). Tallene på kartet angir antall ynglinger i de ulike delbestandene.

2022 var et bra år !

Nedgang i kullstørrelse

Sammenheng mellom delbestander er viktig

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Relevante arter i nasjonalparken

Art	Rødliste	Hensynssone (meter)			Sårbar periode
		H/D	A/S	Fots	
Jaktfalk	VU	1000	750	750	Mars - juli
Kongeørn	LC	1000	500	750	Februar - august
Vipe	CR	500	100	100	Mai - august
Horndykker	VU	500	250	250	Mai - august
Dobbelt-bekkasin	NT	1000	250	250	Mai/juni – juli Hekke/spillplass
Smålom	LC	500	250	250	Mai - august
Bergand	EN	500	250	250	Juni-august

H/D =
helikopter
og drone

A/S = ATV og
snøscooter

Mork et. al.
2018

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Antipredator- adferd - evolusjon

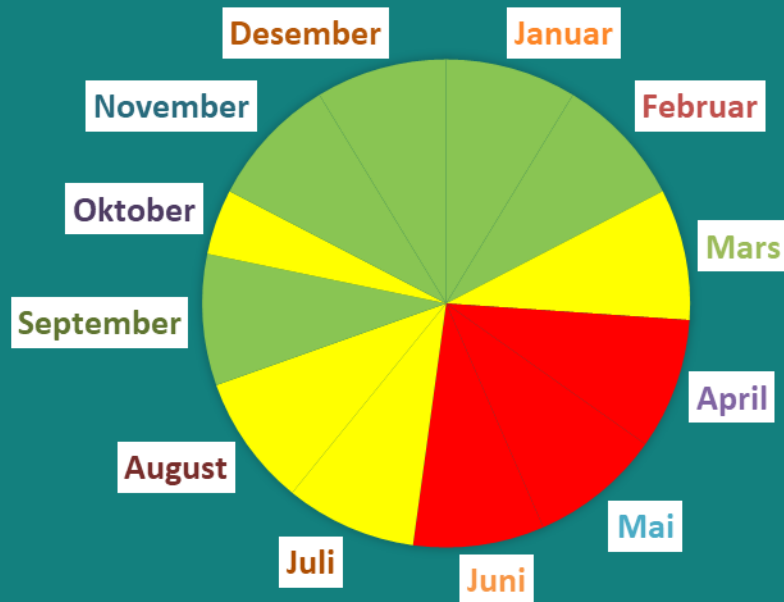
- **Ferdse** til fots ser ut til å gi tidligere respons og lengre fluktavstand enn motorisert ferdsel
- Type kjøretøy har betydning
- **Luffartøy** medfører sterkere reaksjon enn kjøretøy langs bakken
- **Helikopter** påvirker mer enn småfly
- **Spredt ferdsel** påvirker mer enn kanalisert ferdsel

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

SÅRBARE PERIODER I SKARVAN OG ROLTDALEN ?

- Ferdsel rett mot forstyrrer mer enn ferdsel parallelt eller vekk fra
- Forstyrrelser med overhøyde skremmer mest
- Stor fart skremmer mer enn liten fart på ferdselen
- Frekvens – antall forstyrrelser har betydning
- Forutsigbarhet – enkelte arter kan venne seg til forstyrrelse – andre ikke
- Tidspunkt – sårbare perioder må unngås

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Eksempler på sårbare situasjoner

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Vern og bærekraftig bruk

- unngå interessekonflikter
i tid og rom

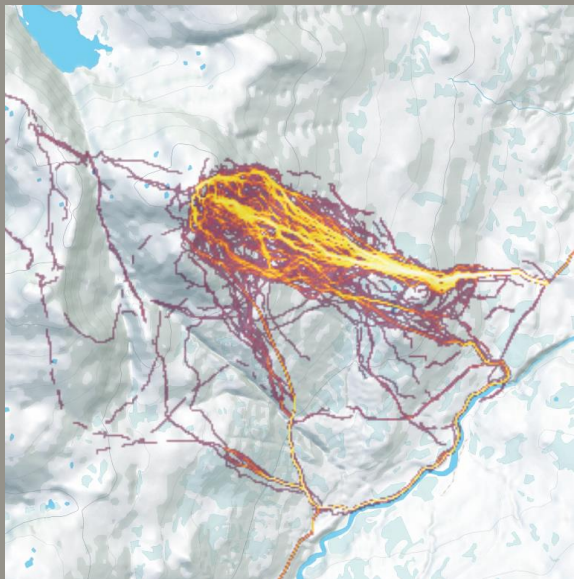
natur > næring > fritid

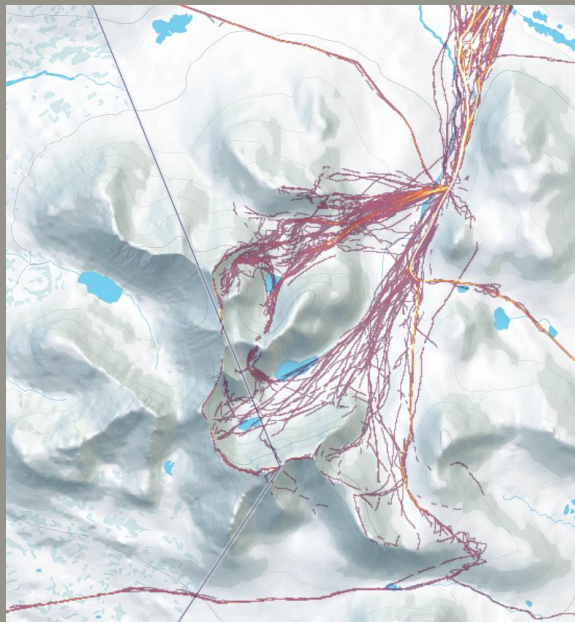

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

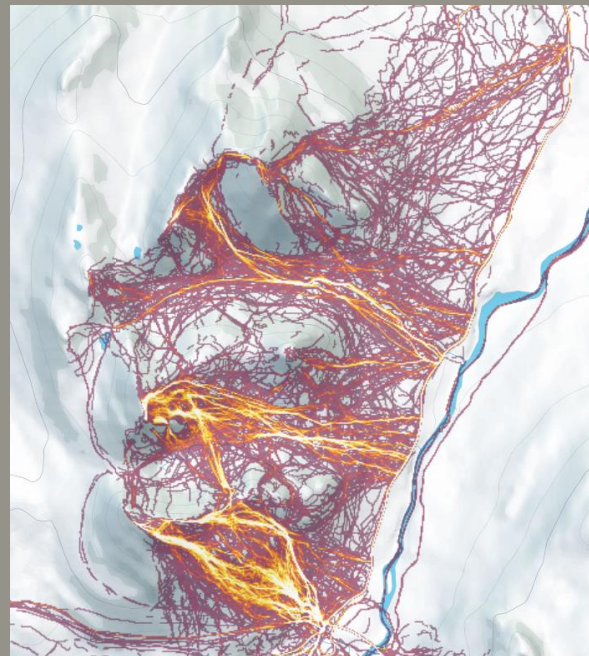
Heatmap – vinter - toppturområder

Mannfjellet -
Meråker

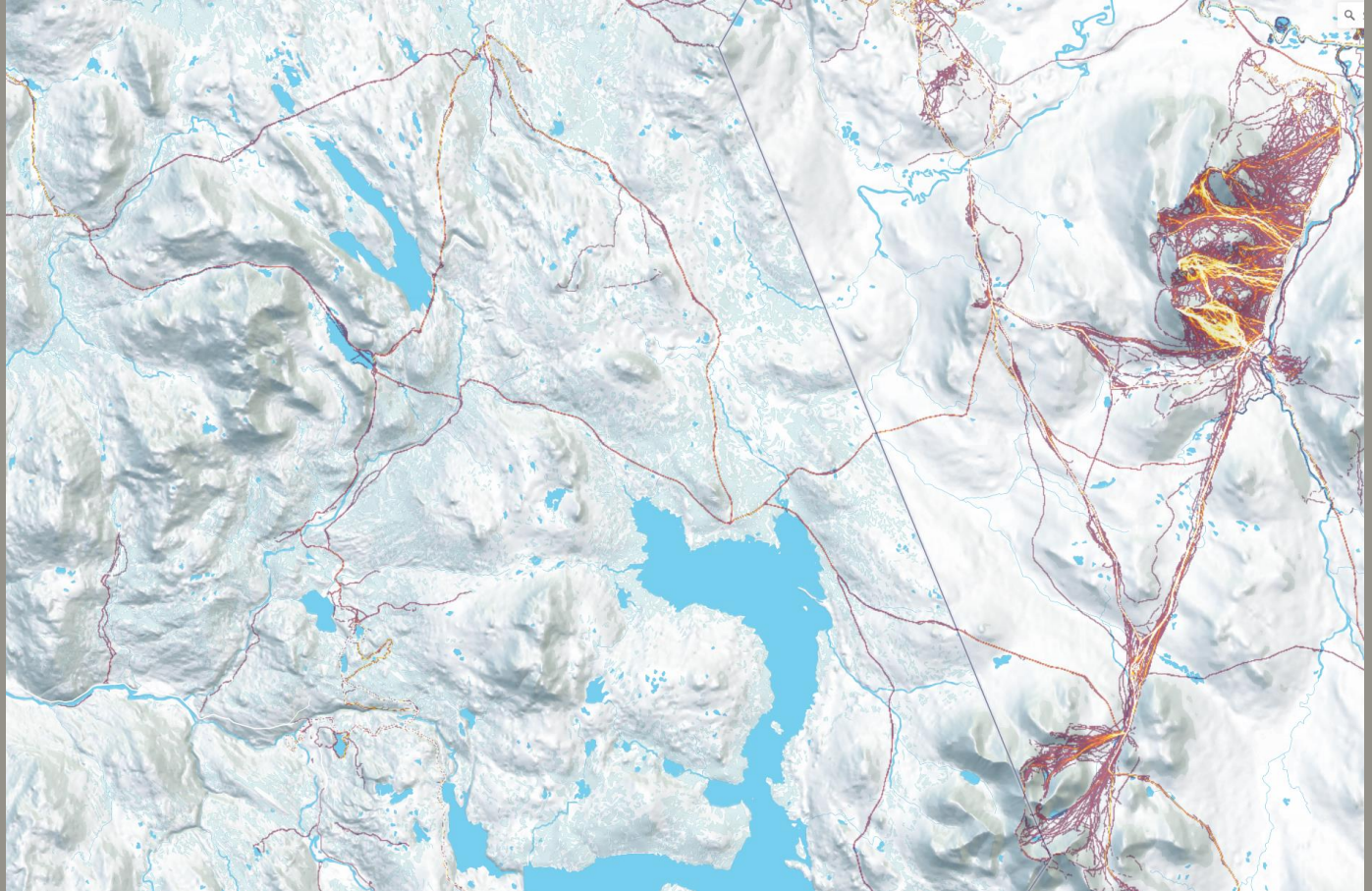
Sylan fra
Sylstasjonen

Storulvån –
Geitryggen m.fl.

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roldalen og Sylan

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Effekter av forstyrrelser

Skala	Type	Direkte	Indirekte
Lokal	Fysiologisk	Hjerteslag/ stresshormoner	Energitap
	Adferd	Flukt - Vaktsom Tidsbudsjett	Energitap / predasjon egg/unger
Regional	Adferd	Unnvikelse	Tap av leveområder
	Adferd	Endring i tetthet av dyr	Endret konkurranse
	Populasjon	Økt dødelighet	Redusert produksjon
	Populasjon	Redusert bestands- størrelse	Økt sårbarhet
	Økosystem	Påvirker flere arter	Artssammensetning

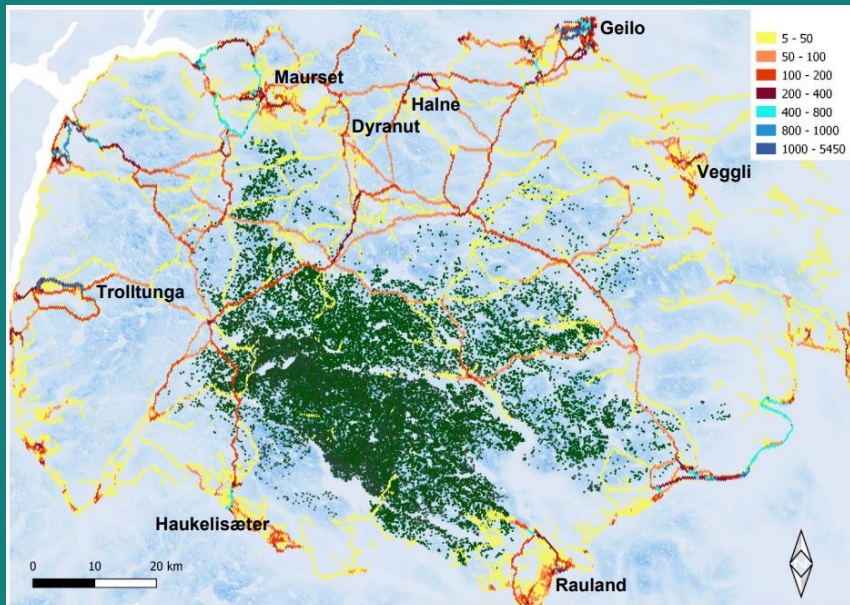
Bevarings-
biologisk
betydning:

«når forstyrrelse
påvirker
populasjon,
overlevelse og
produksjon»

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Villrein – Hardangervidda - ferdsel

Figur 4.5. Kart som viser habitatseleksjon (se figur 4.3.), GPS plott (2001-2018) og Strava data sommerstid (juni-september) for perioden 2016-2019. Når det gjelder Strava data er disse angitt som antall observasjoner innen et pixel (hexagon 350m sider) som er klassifisert i fire kategorier (etter Holtemoen 2021).

- Arealunnvikelse i høysesong
- Barrierer i landskapet – infrastruktur og ferdsel
- Ferdsel øker med tekniske inngrep
- Tetthet av rein øker der menneskene ikke ferdes
- 25-35 personer per dag på en tursti gir negativ effekt på rein
- Mer enn 220 passeringer per dag gir barriereeffekt for villrein
- Simleflokkene trekker unna folk i kalvingstiden
- Legge oppkjørte løyper bygdanært
- Unngå motorisert ferdsel i kalvingsområdene – avslutte før kalvingstida

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Klima og Natur

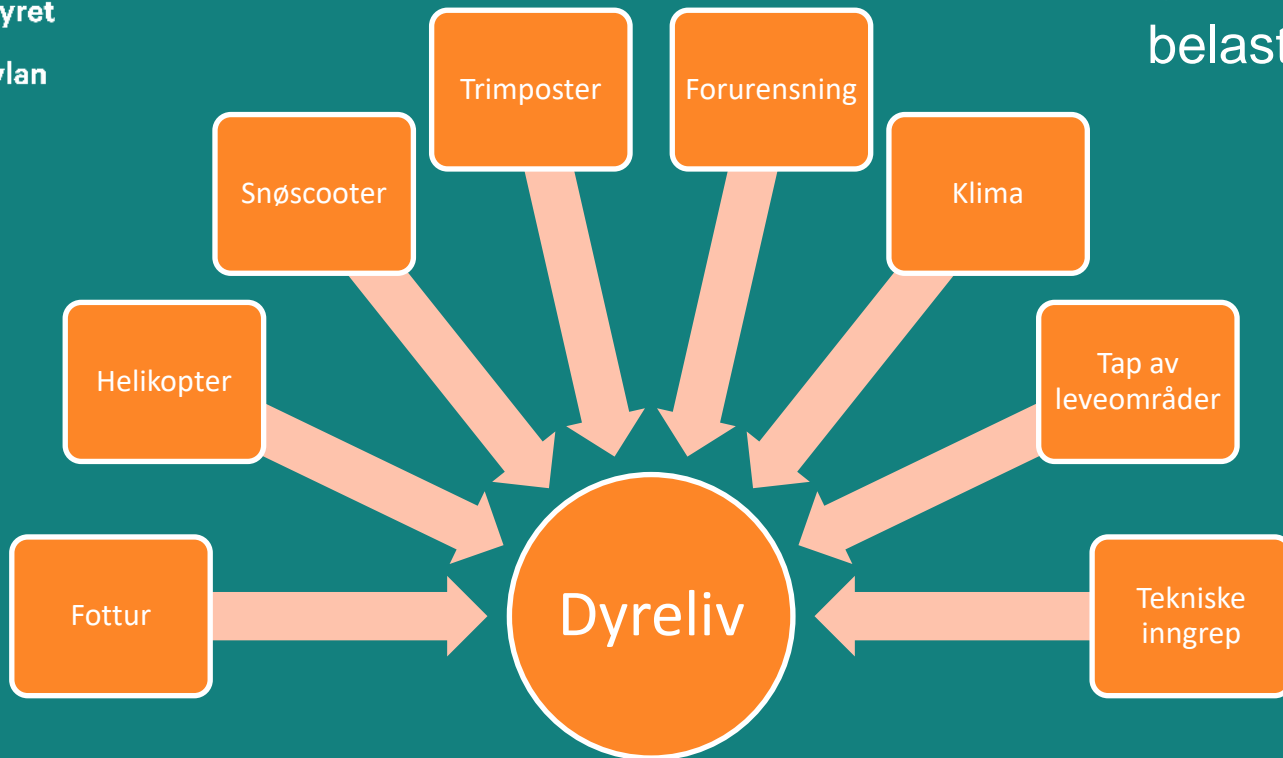

- Klima – behov for kraft / grønt skifte
- Natur – behov for fungerende økosystem
- Menneskerettigheter og kunnskapsbasert forvaltning
- GPS-merking / radarovervåkning for å se effekter på dyrelivet

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Samlet
belastning

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

- Samlet belastning
- Summen blir større enn summen av alle enkeltforstyrrelser
- Hvor går artenes tålegrense ?
- Få undersøkelser som klarer å vise samlet belastning
- Førre-var-prinsippet blir viktigere når kunnskapen er begrenset
- Felles ansvar å begrense fotavtrykket sitt

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roldalen og Sylan

Felles utfordring – rød tråd - langsiktighet

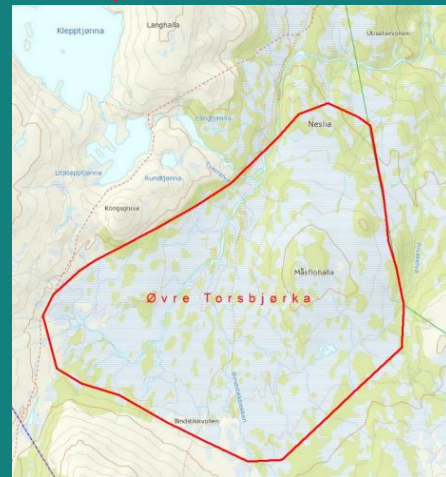
Klima- og
naturavtaler

Nasjonale
handlingsplaner

Forvaltningsplan

Sårbarhetsvurdering

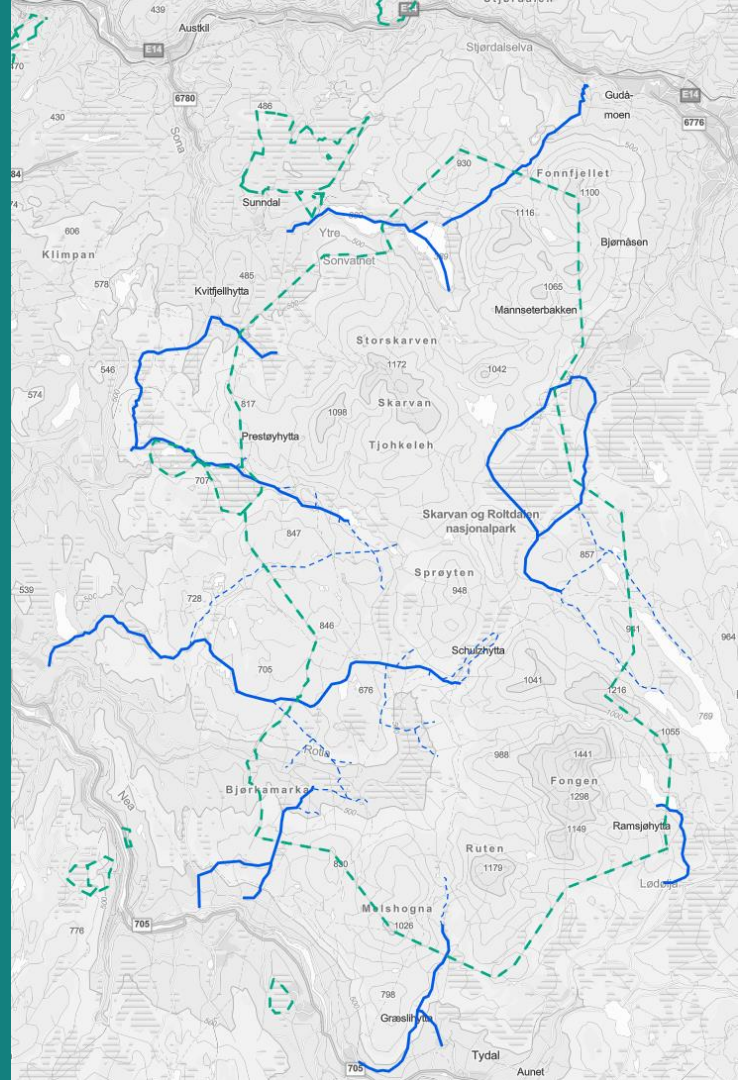
Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roldalen og Sylan

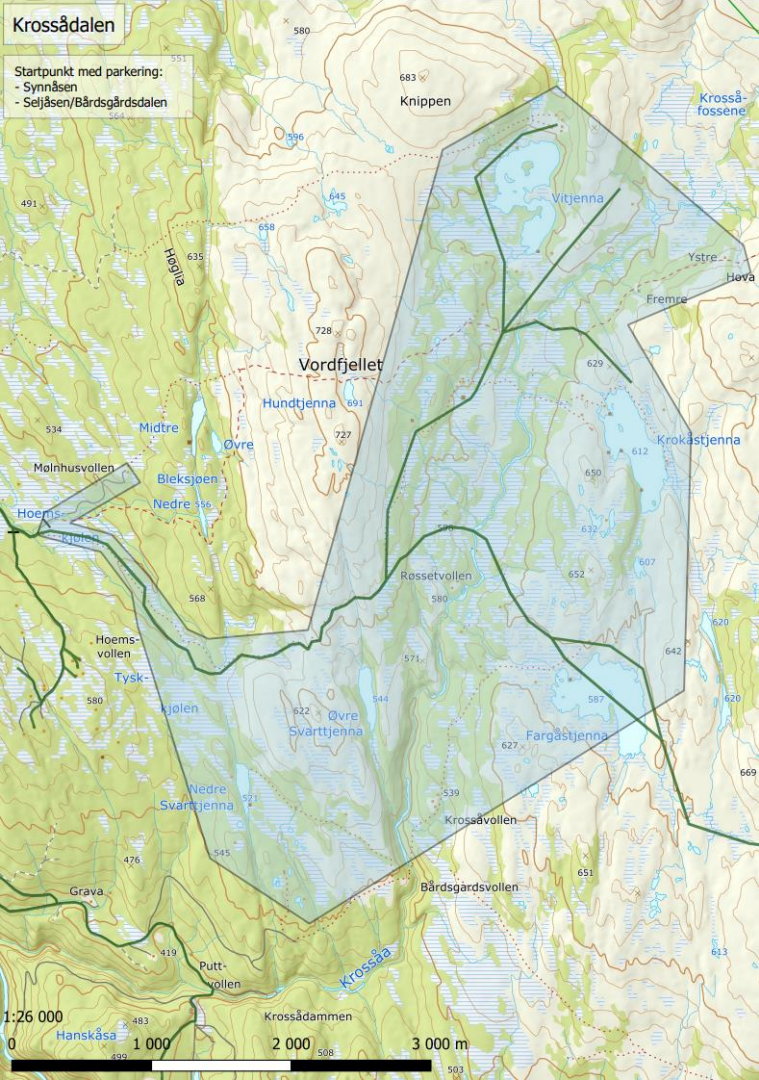
- App

Temakart til forvaltningsplan

hovedtrasèer og adkomsttrasèer for
nyttekjøring med snøscooter i
nasjonalparken

- utkast 15.02.23

Motorferdsel i kommunene

Søknad om kjøring til hytta med snøscooter - automatisk vedtak

Viktig informasjon

Nyttetkjøring 2023-2027

Foreløpige områder du kan søke på:

Det er foreløpig kun mulig å søke om hyttekjøring/hyttetkjøring til hytter og setervoller ved følgende områder (flere kommer):

- Hersjøen
- Rensjøen
- Høgda
- Krossådalen
- Renå - Hornsjøen
- Serungen
- Østrungen vest
- Østrungen øst

VIKTIG!

Du kan bare bruke dette søknadsskjemaet hvis hele kjøreruten din og hytta/setervollen er innenfor streken tegnet i kartene for disse kjøreområdene. Ellers vil du få en ugyldig kjøretillatelse, og du vil få gebyr ved kontroll.

Krav for å få automatisk behandlet søknad om transport til hytta/setervollen med dette søknadsskjemaet:

- **Kjøreområde:** Dette er markert med linje og farge i kartet. Hytta/setervollen og hele kjøreruten må være innenfor. Noen må gjennom flere kjøreområder før de kommer til sitt område. Flere kjøreområder legges ut fortløpende.
- **Hvem som kan søke:** Du må være eier eller ha bruksrett til hytta eller setervollen, og sender inn én saknad som vil gjelde din familie. Familienmedlemmer kan fares opp som alternative sjåfører.
- **Hovedløyper:** Grønne linjer viser tidligere godkjente løyper, men du må selv skaffe skriftlig tillatelse fra grunneierne. Følg korteste hovedløype som går lengst fram i din retning, og korteste farbare rute mellom denne og hytta/setervollen. Berytt angitt parkering, eller den vinterbrøyta vegen som er nærmest hytta/setervollen. (Er parkeringen i et annet kjøreområde, følger du etablert løype fram til ditt kjøreområde.)
- **Nødvendige omveger:** Det er tillatt å ta kortest mulig omveg innenfor angitt område, hvis normal kjørerute har blitt blokkert. Hvis det er en varig endring som krever kjøring utenfor angitt område, må du melde dette til kommunen så snart som mulig.
- **Grunneiers tillatelse:** Du må ha skriftlig tillatelse fra grunneier eller grunneierlag for å kunne kjøre både på grønne hovedløyper og mellom disse og hytta/setervollen.
- **Korrekte opplysninger:** Send inn korrekte opplysninger og veig riktig kjøreområde, ellers blir ikke tillatelsen gyldig.
- **Overtredeelsesgebyr:** Feil opplysninger i tillatelsen og brudd på regler kan føre til overtredeelsesgebyr ved kontroll.
- **Sikkerhet og hensyn:** Husk å alltid kjøre trygt, hensynsfullt, og med minst mulig motorstøy. Heim er påbudt. Ser du dyr eller mennesker nær der du kjører, så sakker du farten eller stanser til situasjonen er avklart.

- Automatisering av søknadsbehandling i Selbu kommune
- 5-årig tillatelse (2023-2027)
- Samkjøre kjøretreaser innenfor og utenfor nasjonalparken
- 5-årig tillatelse i nasjonalparken?

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Årsrapport for 2022

4 styremøter
(befaring)
1 dialogmøte
4 AU-møter

30 referat-
saker i 2022

Type saker	Styret	AU	Delegert	Kommentar
Administrative saker	7	2		Høringer, forvaltningsplan, avtaler, nye grunneierrepresent.
Motorferdsel i utmark		5	49	2 barmark, 4 helikopter
Byggesaker	6	2		1 ulovlighet
Økonomi	2	1		Søknad om tiltak
Driftsplaner	1			Meraker Brug
Organisert ferdsel			1	Fri og Vill
Drone			1	
SUM	16	10	51	

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Økonomi 2022 - 2023

ÅR	Drift av styret - tildeling	Forbruk – drift av styret	Tiltaksmidler - tildeling	Forbruk - tiltaksmidler	Skjøtsel- forvaltningsplan - tildeling	Forbruk skjøtsel- forvaltningsplan
2022	470 000	470 000	800 000	797 004	125 000	123 060
2023	470 000		1 800 000		30 000	

2023 Tilskudd – truet art – 55 000 kroner til informasjonstiltak rettet mot fjellrev

Tiltak i 2022

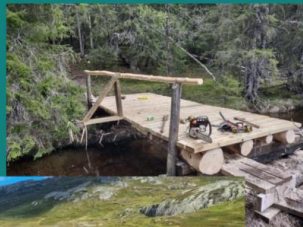
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan

Tursti til Storskarven

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

- Ny bru over Lomkjølbekken
- 450 m med ny klopp
- Befaringer med «Stiskolen» og grunneiere og Aajege 13.07.22 jf. befaringsnotat
- Befaring med nasjonalparkstyret, grunneier og Sametinget 23.08.22

Stier – Vekta- Høystakken - 2022

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

- Befaring med «Stiskolen» gjennomført 13. juli
- 550 meter med klopp er lagt ut – Utmarkstjenester
- Befaring med nasjonalparkstyret – 24.08.22
- Stråsjøen hytteforening har fått godkjent grussti – oppstart 31.10.2022 - arbeid med samarbeidsavtale – NPS møte i des. 2022
- Juridiske veiledning - Miljødirektoratet

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

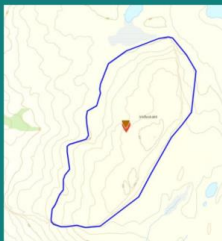
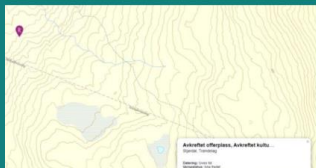
Tiltak i 2022

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Kartlegging av samiske kulturminner – Aajege rapport 2023

- Feltarbeid i 2022 – rapport 2023
- Dialog med Sametinget rundt Storskarven som hellig fjell – retningslinjer / informasjon – vinter 2023
- Tilretteleggingstiltak ?

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Tiltak i 2022 – skjøtsel av slåttemark

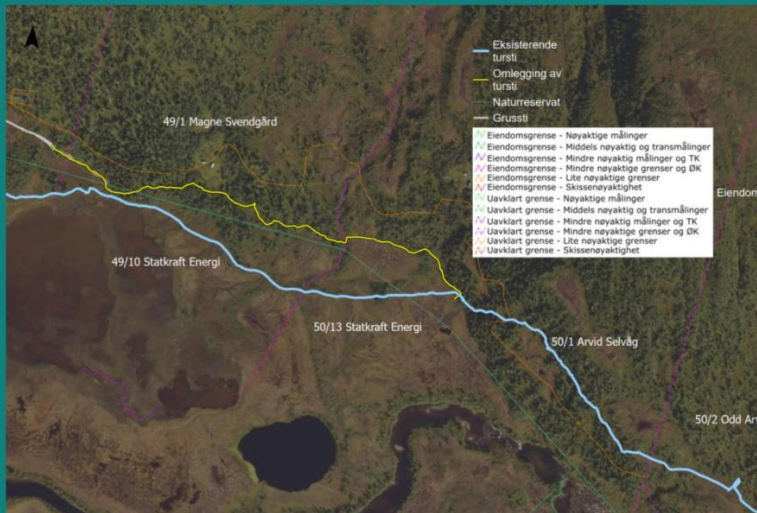
- 5 setervoller er slått
- Svenskmoen, Røsetvollen, Øvre Stubbvollen og Prestøyvollen er øk, delvis slått på Stormoen
- 3 skjøtelsesplaner leveres 15. november

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Forts. Tiltak 2023 – tursti Vekta

Kloppsti/fastmark
sti etter grussti –
ca 990 m
Avtale med
Statkraft Energi
Ta vekk
eksisterende sti
Gjenbruk av
kloppmaterialer ?
Bevaringsmål

Tiltak i 2023 – tursti Vekta

Klopplegging –
420 m
Kloppbehov – 350
m ferdig
Steintrapper – 5 m
/ 10 m
Turskilt – 3 stk
Utstyrersbehov –
SNO
Kostnadsoverslag

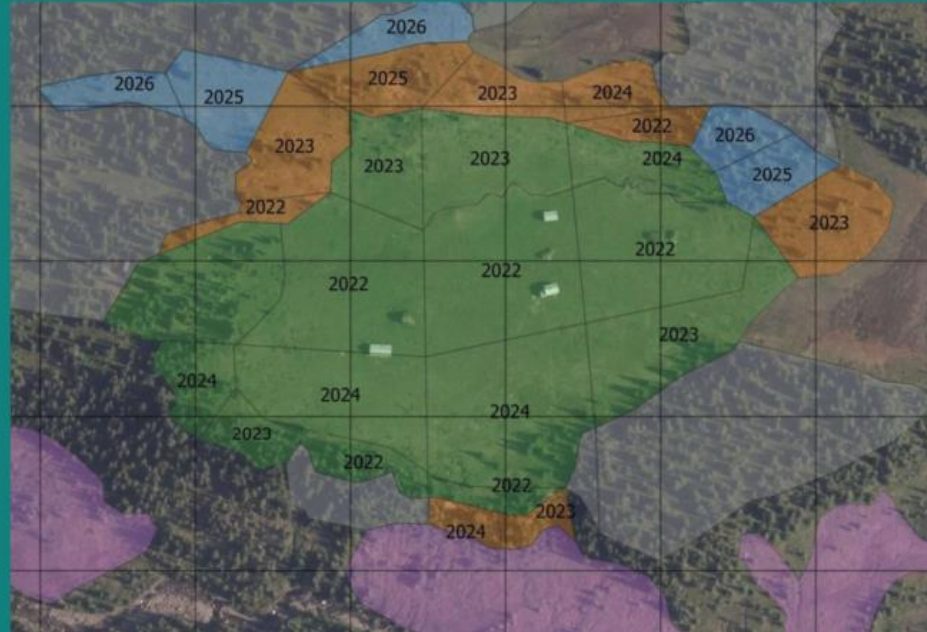

Tiltak 2023 – skjøtsel av setervoller

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

- Videreføre eksisterende skjøtsel
- Vurdere vedhogst til Schulzhytta som et ledd i skjøtsel i tråd med skjøtelsesplan ?
- Inkludere flere setervoller ?
- Hyppighet av slått ?
- Informasjon om skjøtsel til eiere av andre setervoller

Infopunkt 2023

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

- Videreføre arbeidet i tråd med planen i besøksstrategien
- Bjørneggen / Nedalshytta
- Aktuelt med natur- og kultursti ved Nedalshytta

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Diverse:

Husk møtegodtgjøring og reiseregninger !

Miljøvedtaksregisteret: www.miljovedtak.no

Nettside forvaltning: www.nasjonalparkstyre.no

Nettsida: <https://skarvanogroltdalennasjonalpark.no>

Nettsida : <https://sylan-lvo.no/>

FB-sider for både nasjonalpark og
landskapsvernområde